

тивності роботи таких команд є не тільки рівень підготовки студентів, їхня інтелектуальна спроможність, а й процеси, характерні для життєдіяльності цих малих груп.

Досвід роботи викладачів нашої кафедри в цьому напрямку дає підстави говорити про певні психологічні проблеми, з якими можуть зіткнутися викладачі без спеціальної підготовки при застосуванні подібних форм роботи. Наприклад, ефективність керування роботою малих груп, або проектів, залежить не тільки від професіоналізму викладача та вміння впливати на студентів, а й від таких чинників, що пов'язані із соціально-психологічними процесами, які відбуваються у самій команді: спілкування та взаємодії, що реалізуються в малих групах; етапу розвитку малої групи, якщо вона працює певний період часу, психологічної сумісності учасників, психологічної згуртованості членів групи та її соціально-психологічного клімату, розподілу відповідальності між її членами, узгодженості дій учасників щодо групових завдань. Одним із найважливіших чинників ефективної роботи малих груп ми вважаємо також взаємодоповнювальність певних індивідуально-психологічних особливостей учасників — так званий типологічний баланс групи та компліментарність членів команди за їх функціями та розподілом ролей.

Додамо, що сама по собі ефективна команда не створюється, для цього потрібні висококваліфіковані спеціалісти — консультанти, тренери з командотворення, які використовують певні технології для перетворення групи на ефективну команду.

Під час тренінгів, що проводять викладачі кафедри педагогіки і психології у КНЕУ, розглядаються і вищезазначені психологічні особливості командотворення, даються рекомендації, як уникнути небажаних соціально-психологічних моментів, а також — як сформувати ефективну малу студентську команду.

О. К. Мазуренко, канд. екон. наук,
доцент кафедри статистики

ОСОБЛИВОСТІ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «СТАТИСТИКА ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ»

Останнім часом, відповідно з Положенням по університету, для студентів заочної форми навчання передбачене проведення поточного контролю знань. Метою поточного контролю є спонукання студентів до систематичної роботи над вивченням дисципліни,

виявлення рівня теоретичних знань та практичних навичок, поглиблення їх шляхом самостійної роботи (індивідуальної підготовки). Для поточного контролю знань студентів заочної форми навчання з дисципліни «Статистика державних фінансів» застосовуємо таку форму навчальної роботи, як реферат. Тематика рефератів подається в згорнутому вигляді і в процесі видачі завдань, під час установчої сесії, конкретизується для кожного студента. Саме такий підхід створює умови для виконання практичної (розрахункової) частини індивідуального завдання із застосуванням цифрового матеріалу регіону, де мешкає студент, а також унеможливорює дублювання тем індивідуальних робіт.

Однією з важливих складових у самостійній роботі студентів є можливість отримання у міжсесійний період групових чи індивідуальних консультацій. Графік індивідуальних занять розробляється викладачем дисципліни і доводиться до відома студентів. Практика свідчить — студенти, які відвідували такі консультації, мають більш високі оцінки під час захисту своїх робіт.

Введення поточного контролю знань студентів носить, на наш погляд, стимулюючий характер. Отримана певна кількість балів (від 0 до 40) протягом семестру потім впливає на підсумкову оцінку під час іспиту. Саме через це, під час видачі індивідуальних завдань, до відома студентів доводяться критерії оцінювання реферату.

Оцінка	Критерії
35—40 балів	Тема дослідження розкрита повністю, робота бездоганно оформлена; використані комп'ютерні технології і графічно-візуальні методи
25—30 балів	Тема дослідження розкрита, але висновки недостатньо аргументовані, є зауваження щодо напрямків аналізу і оформленні роботи
20 балів	Проблема розкрита частково, є зауваження щодо викладення анотації та висновків, оформлення ілюстрацій та бібліографії

Кожне індивідуальне завдання має бути захищене. На основі захисту викладач робить висновок про :

- самостійність виконання роботи;
- обґрунтованість обраного напрямку дослідження;
- повноту висвітлення основних теоретичних положень;
- повноту практичних розрахунків на основі фактичного матеріалу.

Результатом захисту може бути підвищення (або зменшення) кількості балів в межах від 0 до 10 за кожен елемент оцінювання. Максимальна оцінка за реферат — 40 балів.

Отже, поточний контроль знань студентів-заочників у вигляді реферату дає можливість поєднати повне, глибоке засвоєння матеріалу з подальшим практичним доведенням основних положень і тим самим підготувати студента до підсумкового контролю знань у вигляді іспиту.

О. Г. Малінко, ст. викл. кафедри іноз. мов,
факультету маркетингу

СПЕЦИФІКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Протягом останніх років в усьому світі поширюється нова форма навчання — дистанційна, яка включає такі компоненти: цілі, зміст, методи, організаційні форми та засоби навчання. Дистанційне навчання є досить специфічною формою його організації, а тому вимагає спеціальної, ціленаправленої педагогічної та психологічної підготовки як викладачів, так і тих, хто навчається. Її особливості полягають в тому, що пріоритетним видом діяльності споживачів знань є самостійна робота, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, підвищує мотивацію, сприяє формуванню самостійності в процесі прийняття рішень. Цьому сприяють сучасні інформаційні технології, які базуються на широкому використанні комп'ютерної техніки. Застосування комп'ютерів для самостійної роботи в системі дистанційного навчання має істотні переваги. Адже вони оптимізують навчальний процес, активізують самостійну роботу, підвищують її ефективність та якість, індивідуалізують навчання. Маючи необмежені можливості для отримання інформації за цих умов, споживачі знань у процесі самостійної роботи можуть звернутися до будь-якого програмного навчально-пізнавального джерела у зручний для них час. Окрім цього, за допомогою комп'ютера споживач знань може постійно здійснювати самоконтроль у різних формах, що підвищує мотивацію, пізнавальний та творчий рівень навчальної роботи. Тобто, комп'ютерні технології відкривають можливості для реалізації творчого освітнього потенціалу споживачів знань, розвитку уміння винаходити способи розв'язання проблем, що виникають у процесі роботи. Використовуючи комп'ютерні технології, студенти працюють в оптимальному для себе режимі, не хвилюючись